

FOTO'S: MARLEEN SCHEPERS

De dag van een docente in Doetinchem

‘Dat is toch schitterend!’

Het is dinsdag 18 mei. Zomaar een dag op AOC Oost in Doetinchem. Wat doet een docent in het vmbo zoal gedurende een werkdag? Vandaag mogen we een dagje meelopen met Miriam Vlakte en haar lwooleerlingen.

9.00

Het eerste half uur van de dag praat

Miriam Vlakte tijdens leerlingbegeleiding bij met een vmbo-leerling. Miriam: "Deze begeleiding doe ik met vijftien leerlingen uit vooral leerjaar 1 en 2 met sociale of emotionele problemen. Met de één, zoals straks met Sam, neem ik wekelijks het wel en wee door en de ander zie ik eens per maand. En regelmatig meldt een leerling zichzelf met iets." Miriam is tevens vertrouwenspersoon op school, dus in die zin heeft ze een dubbele rol. Sam, een jongen van 14, komt binnen en gaat zitten en dan volgt grofweg het volgende dialoogje. Miriam: Hoi Sam, hoe is het? - Mmm... gaat wel. - Dat klinkt niet enthousiast, hoe komt dat? - Tja, ik word nog steeds gepest hè. - Vertel, wat is er gebeurd? - Nee, laat maar, het helpt toch niks. - Dat ben ik niet met je eens. Ik denk dat we samen moeten zoeken naar een manier om het voor jou prettiger te maken op school. Iedereen heeft recht op een leuke schooltijd. Weet je wat, ik heb het volgende voorstel. Ik regel een gesprek met vier klasgenoten, twee die jou pesten en twee die ik zelf uitzoek. Samen proberen we goede afspraken te maken. Zie je dat zitten? - ...Ik weet niet, nou, oké. - Goed, dan spreken we nu meteen af wanneer we dat gaan doen.

9.30

Na de agenda te hebben gesloten komt er een tweede leerling langs voor een gesprek met Miriam. "De problemen van deze leerlingen hebben vaak te maken met zich niet

geaccepteerd voelen, pesten en heibel met klasgenoten. Ik probeer vooral te luisteren en geef ze vaak tips. De gegevens worden verwerkt in het leerlingvolgsysteem en ik bespreek ze met de zorgcoördinator."

Iets wat Miriam frustrerend zegt te vinden is dat de hulpverlening soms erg langzaam op gang komt: "Als school en ouders de hulpverlening inschakelen wordt het soms zelfs teruggegeven als een probleem van school. Zo jammer, want als je er op tijd bij bent, kun je zoveel bereiken."

10.15

Naar de lerarenkamer voor koffie. Op een pilaar hangt een

A4tje met de mededeling dat een oudleerlinge afgelopen weekeinde is verongelukt. Daarop hebben diverse docenten namen genoteerd van de leerlingen op het AOC die haar kennen. Miriam vindt het als vertrouwenspersoon belangrijk dat er protocollen voor docenten zijn voor de omgang met dood of suïcide van een leerling. "Daar moet je zorgvuldig en allemaal hetzelfde mee omgaan. Ik heb wel meegemaakt dat een leerkracht nogal onhandig reageerde."

10.30

Klas 2a, de mentorklas van Miriam, zit al klaar. Ze geeft twee uur achter elkaar les aan 'haar' klas, die ze wekelijks zo'n twaalf uur ziet. Nog buiten de deur zegt ze: "Misschien komt het wel chaotisch over, maar dat is het niet."

Eenmaal binnen mag ik me voorstellen aan de klas en daarna start Miriam de les. "Wat zullen we doen, met de toets beginnen? Dan zijn jullie er vanaf." Ze wacht op stilte en deelt de keuzetoetsen uit. Op het bord schrijft ze wat en hoe:

- ☛ Aardrijkskundetoets
- ☛ Werk rustig. Lees goed wat er staat. Werk netjes.
- ☛ Klaar: Ga verder met aa waar je gebleven bent. Je mag met hfd 8 beginnen. Succes!

Na 20 minuten zijn de eerste leerlingen klaar... een beetje geroezemoes. Miriam loopt rond en vraagt een leerling af en toe iets op fluisterton: "Hoe ging het?" Tegen Angelique: "Ben je verbrand?"

Florence is als laatste nog met de toets bezig en Miriam stelt voor dat ze op de gang de toets afmaakt. Daar is het rustiger. Na afloop leest Miriam een stukje voor uit Zoutkorrel. 'Ik blijf erbij'. "Wat betekent dat?" vraagt ze. Het verhaaltje gaat over er niet bijhoren. Later licht ze toe aan mij: "Er is bij de meisjes een 'hippe' nieuweling bijgekomen, met wie de anderen nogal meelopen. Daarom hamer ik er momenteel extra op dat je moet respecteren dat iedereen er anders uitziet en dat uiterlijk niet het belangrijkste is. Kortom: blijf bij jezelf."

11.00

Miriam probeert Mike bij de les te houden: "Beetje sneaky wat je doet." Dan volgt een verhaaltje in ik-vorm over iemand die helpt bij daklozenopvang. Miriam kijkt veel de →

Lokaal 4

klas rond terwijl ze voorleest en uitleg geeft. Dan: "Even iets anders: wie kent de overleden leerlingen?" In Doetinchem zijn drie jongeren in een auto tegen een trein gereden en verongelukt. Een van de drie zat vorig jaar nog op het AOC. Ze laat twee meisjes even hun verhaal doen. Dan wijst ze op het huiswerk op het bord. "Nu mogen jullie vijf minuten kletsen en dan gaan we verder met Duits. En denk eraan: morgen toets wiskunde!"

11.15

"Adriaan, heb ik mijn boek aan jou uitgeleend?" Miriam kijkt

in de kast of haar boek daar misschien ligt. "Waar zijn we gebleven Chantal?" Er is wat heen en weer gepraat en dan volgt stilte en instructies van Miriam. Ze schrijft het huiswerk Duits nog eens extra op het bord. Eerst nog een strenge uitval: "Mike, nu wil ik je niet meer horen! Het klinkt misschien een beetje bits, maar ik meen het wel. Kitty, wil jij een stukje lezen?" Daarna is de beurt aan Kevin, Angélique, Tim, - telkens: "Dank je wel" - en Maik. "Adriaan, ben je je boek vergeten? Ik wil dat je dat zegt, dat weet je." 'Mevrouw Vlakte' zoekt voortdurend contact met de leerlingen, geeft instructies en beantwoordt (aandachts)vragen. Miriam, later: "Wat energie vergt en wat me energie geeft? Ik ben een druk type van mezelf, ik blijf maar sturen. Dat vreet energie. Mijn eigen schuld. Aan de andere kant

geeft het contact ook weer energie. Ze de vrijheid geven werkt. Ik houd niet van afbekken, maar houd wel degelijk in de gaten of ze wat uitvoeren."

Aan het eind van de les komt Dion naar haar toe. (Achteraf: "Hij trekt zich de dingen erg aan, heeft een milde vorm van autisme".) "Mevrouw, hij zei dat ...!" Miriam stelt Dion gerust: "Ik denk hij zelf niet zo lekker in z'n vel zit."

11.30

Terwijl de leerlingen van 2a Duitse woordjes invullen, vertelt

Miriam me in de hal voor lokaal 4 over haar loopbaan. Ze was kleuterleidster, deed de pabo en kwam daarna terecht in het speciaal voortgezet onderwijs. Daarnaast deed ze al snel leerlingbegeleiding, ook op het AOC Oost in Doetinchem. Sinds twee jaar werkt ze hier nu als lid van het kernteam. De afspraak is dat elk van hen minstens acht contacturen heeft met zijn of haar klas. Contact maken, het pedagogische aspect, dat vindt Miriam heel belangrijk. "Het kernteam komt wekelijks bij elkaar en bespreekt dan de aanpak van bepaalde leerlingen, de problemen. We geven elkaar kritiek en leren van elkaar." Miriam heeft zelf al heel wat cursussen en nascholingen achter de rug en wil haar kennis nu vooral intern overbrengen. Ze is van mening dat nieuwe inzichten en kennis ten goede moeten komen aan het hele kernteam, het moet iedereen

motiveren: "Daarom vind ik iets als twee leerkrachten naar een cursus competentiegericht leren sturen niet zinvol."

Miriam Vlakte volgt klas 2a nu voor het tweede jaar. Ze geeft haar mentorklas en andere tweede klassen de vakken Nederlands, Duits, aardrijkskunde, geschiedenis en wiskunde. Volgend jaar moet ze ze loslaten en krijgt ze een nieuwe groep lwoo-ers vers van de basisschool. De lwoo-ers zitten in klassen van zestien bij elkaar. "Je kunt ze dan individueel helpen. Pedagogisch moet het goed zitten. Pas als een leerling goed in z'n vel zit, kan-ie verder en opgaan in het geheel. Dus ik ben niet van de stroming die zegt dat het is beter voor deze leerlingen om van meet af aan op te gaan in het geheel." Van iemand met oog en gevoel voor zorg komt deze mening niet uit de lucht vallen. Miriam is naast lid van het kernteam en vertrouwenspersoon namelijk lid van het zorgteam, geeft sociale vaardigheidstrainingen en begeleidt leerkrachten met video-interactie begeleiding. "Tijdens zo'n begeleidingsgesprek werd ik door een collega veel te soft bevonden."

Een afspraak met Kevin, een gehoorstoorde leerling uit het tweede jaar, en zorgcoördinator Dick Langewerden van leerjaar 3, ter kennismaking. Kevin had externe begeleiding en begeleiding van Miriam. Dit vervalt volgend jaar en aangezien Kevins mentor van dat jaar nog onbekend is,

wordt hij nu alvast 'overgedragen'. Kevin vertelt iets over zichzelf en de twee vertellen op hun beurt dat hij altijd kan aankloppen bij meneer Langewerden. Miriam: "Ook doen hoor!"

12.20 Op de trap wordt Miriam aangehouden door Geert uit haar

mentorklasje. "Tim stompte me zomaar in mijn buik!", zegt hij half huilend. Miriam vraagt naar het hoe en waarom. Ze stuurt vriendje Adriaan weg om Tim te halen en zegt tegen Geert dat hij maar even mee moet lopen naar boven. Daar vraagt ze Tim zijn verontschuldigen aan te bieden en is de zaak weer opgelost. (Later in de klas komt ze er nog een keer op terug: "Eerst nadenken voor je iets doet, Tim.")

Al boterham etend aanschuiven bij een bespreking met vijf collega's over een aankomend kamp van twee tweedeaars klassen en dan weer op naar lokaal 4.

12.25 Snel even koffie in de lerarenkamer en een blik in het postvakje.

12.30 Nederlands aan 2c. "Graag de boekverslagen inleveren. Ieder-

een kan zelf aan de slag." Iris: "We hebben dictee hoor!" Oh ja. De leerlingen kijken elkaars dictee na en bij inleveren checkt Miriam ze meteen. En loopt rond. "Jij gaat aan de slag, niet zo teuten." Ze geeft de nagekeken toetsen terug aan de leerlingen en sluit centraal af.

13.30 Klas 2a heeft wis- kunde. Ieder werkt in eigen tempo min of meer zelfstandig de stof door. Miriam: "Het niveauverschil tussen deze leerlingen is zo groot, dat voortdurend samen oplopen niet goed is."

Ze loopt langs de leerlingen: "Heb je het nagekeken?" "Heb je geen vragen over dat hoofdstuk?" Miriam weet precies welke leerling waar is en wie waar moeite mee heeft. Veel geklets, en dan is het ineens vijf minuten muisstil in de klas.

14.15 Toets Duits voor klas 2b: tien woordjes vertalen. Na het nakij-

ken blijkt dat er veel dikke onvoldoendes zijn. "Jongens, luister, volgende week doen we het over. Voor de leerlingen met een voldoende geldt het cijfer van nu dubbel." Miriam tegen mij: "Ik wil ze niet laten zitten op zo'n cijfer. Ze hebben het vak maar één jaar."

De leerlingen doen zelf een paar oefen-

ningen. 'Mevrouw Vlake' wordt verschillende keren gevraagd naar wat nu precies de bedoeling is. "Niet in paniek raken!" Een kreet die ik deze dag vaker hoor. Wat opvalt is dat Miriam geduldig en vrolijk blijft en de leerlingen (bijna altijd) serieus neemt. Wanneer een leerling tussendoor aandacht vraagt voor iets buiten de les, wat regelmatig gebeurt, gaat ze daar direct op in of ze zegt "We hebben het er straks wel even over." Als een jongen spontaan begint te vertellen over iets leuks wat hem is overkomen, zegt ze tegen mij: "Dat is toch schitterend!" Hier spreekt een trotse docente.

15.00 Klas 2b heeft nu Nederlands en mag gaan lezen. Degenen die hun boek niet bij zich hebben moeten er één halen in de bibliotheek van school. Een paar zijn meteen verdiept in hun boek, anderen rommelen wat rond. Het is een warme middag, mevrouw Vlake stuurt haar leerlingen een paar minuutjes eerder de klas uit... ∞

Marleen Schepers